

FCI-ERKÄNNANDE HOTAR KULTURRAS

Den dansk/svenska gårdshunden - en av få gamla, skandinaviska kulturraser - står i begrepp att erkännas av den internationella kennelorganisation FCI. Men FCI kräver ändring av såväl rasens namn som karaktär och utseende. Dessa ändringar utgör direkta hot mot rasens bevarande och genetiska sundhet.

Fédération Cynologique Internationale (FCI), den internationella kennelorganisation som SKK är knuten till, vill att den dansk/svenska gårdshunden ska byta namn till "skandinavisk terrier". Dessutom vill FCI ändra den rasstandard som drogs upp då rasen erkändes av Svenska kennelklubben och Dansk kennel klub 1987.

De föreslagna ändringarna innebär en väsentligt starkare strömlinjeformning med utslagning av exteriöra variationer inom rasen. Flera av de drag som idag präglar rasen blir inte längre "tillåtna" enligt FCIs förslag på rasstandard. Exempelvis kommer den hängande svans som många av hundarna har idag inte längre att klassas som rastypiskt. Och toleransen för storleksavvikelse minskar från ett intervall på 6 cm till 2 cm. Om FCIs förslag går igenom kommer det alltså att innebära ett direkt hot mot såväl rasens kulturhistoriska värde som dess bevarandegenetiska status.

Stora delar av befintligt hundmaterial kommer att slås ut ur aveln, vilket i sin tur kommer att leda till omfattande förlust av genetisk variation. På sikt vore detta helt förödande för rasen.

Den dansk/svenska gårdshunden har under lång tid formats som en gårdshund i framför allt södra Sverige och Danmark. Rasen har historiskt fungerat som en allt-i-allo på gårdarna - en hjälpreda till gårdens folk. Uppdragen har varit många - att slå larm vid intrång, att hålla rent från gnagare och andra skadedjur, att valla och vakta gårdens djur, att leka med och passa gårdens barn samt att delta i olika former av jakt (främst korttidsdrev, men även fågeljakt och apportering). Det kulturhistoriska och biologiska arv som denna ras, och dess koppling till gårdsmiljön, utgör löper därmed stor risk att gå förlorad om rasen klassas som en i den stora mängden av terrierraser och om den får ett namn som saknar koppling till gårdsmiljön.

Den dansk/svenska gårdshunden utmärks idag, tack vare sin lantrasprägel, av ovanlig sundhet och vitalitet. Samtidigt visar en genetisk kartläggning att rasen har förlorat mycket stora delar av sin genetiska variationsvidd under de senaste 15-20 åren. Problem i kölvattnet av dessa förluster börjar nu dyka upp i form av olika ärftliga defekter. Om exteriöraveln blir ännu mer extrem än den är idag, vilket ett FCI-erkännande skulle innebära, saboteras framtidsmöjligheterna för denna ras - ett unikt kulturhistoriskt arv för såväl Sverige som Danmark.

Linda Laikre
Fil. dr. i genetik,
ägare av dansk/svensk gårdshund